

позбутись хибних стереотипів, а головне у інтерактивній, цікавій, сучасній та не нав'язливій формі сформувати знання та уміння по роботі з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах та самостійно не в змозі вирішити свої проблеми.

Література:

1. Белоліпцева О. В. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах / Белоліпцева О. В. // Науковий вісник Чернігівського державного педагогічного університету : зб. наук. пр. / [гол. ред. М. О. Носко]. – Чернігів : ЧДПУ, 2011. – Вип. 84. Педагогічні науки. – С. 19 – 21.
2. . Гендерночутливий підхід у роботі з вразливими верствами населення у соціально-правовій сфері: навчал.-метод. посіб. / Упор. Белоліпцева О.В, Лисенко Ю. О., Ткаченко М. Є., Чернецька Ю. І., Цибуліна І. В. ; за заг. ред. О.І.Расказової. – Х. : ХГПА, 2017. – 78 с.
3. Закон України «Про соціальні послуги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-31>

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Борисенко А. О.

аспірант

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Науковий керівник: Якименко С. І.

доктор філософії в галузі освіти, професор,

завідувач кафедри початкової освіти

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

м. Миколаїв, Україна

Сучасні реалії створюють передумови на ринку освітніх послуг вітчизняних навчальних закладах, що потребують трансформації системи внутрішнього забезпечення якості освіти, у тому числі на основі вивчення та адаптації ефективного іноземного досвіду. Ключовим аспектом аналізу особливостей розвитку сучасної освітньої системи є студентоцентризм.

Перш за все важливо брати до уваги, що студентоцентризм є досить складне, багатопланове явище і процес. «Студентоцентризм – це активна реакція освітянського середовища на мінливі потреби ринку праці, потреби формування загальних і фахових компетентностей, необхідних не лише для якісного виконання професійних обов'язків, а й для розв'язання життєвих проблем, ситуацій, нагальних проблем державотворення». Основна мета студентоцентризму – створення сприятливих умов для якісного засвоєння знань, формування професійних умінь і навичок, компетентностей, при збереженні свобод здобувачів вищої освіти для досягнення культурних і освітніх цілей [3].

Не беручи до уваги зовнішні фактори, такі як відмінність в оплаті праці викладачів, умови навчання в Україні та США доцільно зосередитись лише на подібних та відмінних основах навчання [1, с. 16]. Так, в українських університетах, для успішного функціонування принципу студентоцентризму, слід змінити психологію щодо ролі двох ключових елементів вищої освіти, а саме студентів і професорсько-викладацького складу. Зважаючи на те, що саме за рахунок студентів здійснюється фінансування вищих навчальних закладів, у більшості країн світу, у тому числі й США, студенти мають право обирати університети та відповідні дисципліни до вивчення, що не залежить від навчальної програми (вони більш-менш стандартизовані по всьому світу), а залежно від обізнаності та особистих якостей професорсько-викладацького складу. Через це, в пріоритеті є потреби професорсько-викладацького складу [9].

Наступний аспект, що варто брати до уваги є те, що студенти як цільова аудиторія мають отримати ширші можливості та брати участь в оцінці якості роботи викладачів, а саме на основі анонімного анкетування після завершення дисципліни (курсу). Це є досить небезпечним, адже студент може помститися вибагливому викладачу, тому в університетах США анонімне анкетування поєднується з відвідуванням занять спеціально призначеними особами, основними функціями яких і полягають у забезпеченні об'єктивності оцінювання рівня викладання.

Також на студентів мають вагомий вплив саме здобутки викладачів, тому різного роду заохочення та умови збереження посад професорсько-викладацьким складом, у першу чергу це охоплюють академічну активність (публікації відповідного рівня), міжнародний досвід і налагодження співпраці з представниками бізнес структур [5, с. 103].

Наступним є те, що власне студенти мають бути залучені до формування програм дисциплін, а також і працевластувачі, що матимуть вплив на матеріал, який засвоюють майбутні працівники [7, с. 43].

Також свої особливості має поширення студентоцентризму в європейських країнах. Згідно Дж.Т. Клейн [8, с. 87]. студентоцентризм має значний вплив на те, як ми сприймаємо процес навчання. Студентоцентризм (існував ще при Сократі і змінювався протягом історії) має давнє походження. Акцент в ньому робиться на активне, а не на пасивне навчання: упор на поглиблене вивчення предмета і його розуміння; збільшення рівня відповідальності студента; установка на самостійність студента; взаємозалежність між викладачем і студентом; взаємна повага між викладачем і студентом; рефлексивний підхід до процесу навчання як з боку викладача, так і того, хто навчається [2, с. 60].

Документи, прийняті на Єреванській конференції (2015 р.), визначили чіткий зв'язок між студентоцентризмом і забезпеченням і підвищенням якості освіти. Цей зв'язок особливо помітний в переглянутих ЕСР5. Міждисциплінарні програми можуть використовувати для студентоцентризму для:

- підтримки ефективного та активного навчання;
- спрощення різних способів навчання;
- розвитку автономії і самостійності учня;
- зосередження уваги на навичках і практичної діяльності, що забезпечують навчання протягом усього життя і самостійність у вирішенні проблем;
- побудови програми навчання з використанням методів педагогіки конструктивізму;
- використання проміжного контролю з метою забезпечення динаміки процесу навчання.

Група високого рівня з модернізації вищої освіти в «Звіті для Європейської комісії про поліпшення якості викладання і навчання в вищих навчальних закладах Європи» розробила плани щодо поліпшення якості викладання і навчання і висловила думку про те, що на студентоцентризм має бути покладено в основу розвитку програм навчання: «Вищі навчальні заклади повинні вводити і розробляти крос, транс– і міждисциплінарні підходи до викладання, навчання і його оцінку, допомагаючи студентам розвивати розуміння і підприємницький, прогресивні типи мислення» [10].

Міждисциплінарні програми стають стимулом для вдосконалення програм навчання і розвитку нових методів викладання, відображають затребувані серед європейських роботодавців навички і професійні

якості, наприклад, навички вирішення проблем, вміння працювати в команді.

Професор Орла Філі, голова наукової ради Ірландії, підтримує розвиток міждисциплінарних програм на всіх рівнях освіти: «... нам потрібно підтримувати ідею про те, що міждисциплінарність може поліпшити результати навчання. Елементи міждисциплінарного навчання повинні вводитися на всіх рівнях освіти для того, щоб спонукати студентів поєднувати різні предмети і застосовувати отримані знання в інших областях. Це послужить їх інтересам і підготує до різноманітності життєвих викликів» [4].

Щодо поширення використання принципу студентоцентризму в Україні, варто зазначити, що протягом останніх років ситуація значно покращилась, серед ВНЗ, коледжів та технікумів в Україні, однак, звичайно вона ще не досягла бажаного рівня.

Таким чином, розвиток студентоцентризму є дуже важливим й має вагомий вплив на розвиток процесу навчання. Власне навчання сприяє активній участі студента, і прагне прищепити студентам радість від навчання як у закладі так і поза його межами.

Література:

1. Авшенюк Н. М. Транснаціональні імперативи розвитку вищої освіти у XXI столітті: прогнози і перспективи. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2012. № 1. (214). С. 19–23.

2. Галан О.М. Студентоцентризм як системоутворювальний принцип підготовки майбутніх соціальних працівників у контексті сучасних освітніх викликів. *Вища школа*. 2020. №1. С.58 – 72.

3. Ільченко А.М. Студентоцентризм як базовий принцип організації освітнього процесу у вищій школі URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8105/1/Тези%20Ільченко%20А.М..pdf>

4. Ковалюк Т. В. Моделювання розвитку вищої освіти на базі компетентнісного підходу та особистісно орієнтованих освітніх траєкторій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. № 5. Т. 61. С. 245–260.

5. Космачева Л.М. Студентоцентрированное образование как условие реализации основных образовательных программ ВПО. *Педагогика професіонального образования*. 2012. № 2. С. 101–104.

6. Мартинчук О. В. Студентоцентризований підхід до підготовки фахівців з інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2015. № 5. Т. 1. С. 203–218.

7. Токарь В.В. Студентоцентризм у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: імплементація в Україні досвіду університетів США. *Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції за участю міжнародних представників*. 2016. С. 43–44.

8. Klein, J. T. *Interdisciplinarity: History, Theory and Practice*. Detroit, 1990. 214 p.

9. Hurynovich T. Student-centered approach in foreign language teaching / Hurynovich T URL: https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/189930/1/Hurynovich%20T._STUDENT-CENTERED%20APPROACH%20IN%20FOREIGN%20LANGUAGE%20TEACHING.pdf

10. Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions URL: http://ec.europa.eu/education/library/reports/modernisation_en.pdf.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-32>

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Борін К. А.

*доцент кафедри викладання другої іноземної мови
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Іноземна мова у сучасному світі є важливим засобом міжкультурного спілкування, який сприяє вербальному порозумінню громадян різних країн та забезпечує такий рівень культурного розвитку людини, який дозволяє вільно орієнтуватись і комфортно почувати себе у країні, мова якої вивчається.

Дуже потужним інструментом у методичному арсеналі викладача на заняттях з іноземної мови виступають інформаційно-комунікаційні технології, які поєднують у собі все, що сучасна людина створює під час технічного прогресу. Перш за все, це персональні комп'ютери, ноутбуки, нетбуки, планшети (також графічні), смартфони, електронні книги, проектори, медіа-дошки тощо. Окрім вищезазначених електронних пристроїв слід звернути увагу на глобальну мережу Інтернет та, пов'язаними з ним, соціальні мережі, платформи інформаційного забезпечення для дистанційного навчання або суто навчальні матеріали, що знаходяться у вільному доступі для студентів [4].